THAM LUẬN

Tình hình lưu thông, sản xuất, xuất khẩu đối với mít, thanh long, chôm chôm trong bối cảnh tuân thủ các quy định về phòng chống dịch bệnh Covid-19 và khó khăn, vướng mắc và đề xuất giải pháp

Kính thưa:

……..

……..

Lời đầu tiên, cho phép tôi được thay mặt Ủy ban nhân dân tỉnh Tiền Giang xin gửi đến Quý lãnh đạo, Quý Doanh nghiệp cùng toàn thể quý đại biểu đến tham dự Hội nghị trực tuyến đẩy lưu thông, tiêu thụ nông sản trong bối cảnh phòng chống dịch Covid-19 lời chúc sức khỏe và lời chào trân trọng.

Kính thưa quý vị đại biểu.

Tiền Giang là tỉnh nằm trong vùng kinh tế trọng điểm phía Nam, đồng thời là tỉnh thuộc vùng kinh tế trọng điểm phía Nam; có vị trí thuận lợi cho việc giao thương mua bán giữa các tỉnh Đồng bằng sông Cửu Long với các tỉnh thành khác trong cả nước. Với địa thế dọc theo Sông Tiền, được phù sa bồi đắp nên Tiền Giang có điều kiện thuận lợi phát triển ngành nông nghiệp.

1. Tình hình sản xuất và tiêu thụ

- Tổng sản lượng trái cây thu hoạch 8 tháng đầu năm 2021 là 1.149.890 tấn. (trong đó, mít: 140.438 tấn, khóm: 169.744 tấn, thanh long: 151.882 tấn, sầu riêng: 133.643 tấn, bưởi: 56.578 tấn, xoài: 60.024 tấn, chôm chôm: 3.668 tấn, nhãn: 25.703 tấn, ổi: 73.191 tấn, chanh: 31.957 tấn, mận: 16.188 tấn, chuối: 37.990 tấn, mãng cầu xiêm: 5.807 tấn,…).

Ước sản lượng trái cây thu hoạch 04 tháng còn lại khoảng 402.690 tấn (trong đó: khóm: 76.500 tấn, mít 75.210 tấn, thanh long: 74.290 tấn, sầu riêng 47.840 tấn, bưởi 23.910 tấn, xoài: 18.100 tấn, chôm chôm: 300 tấn….).

- Về xuất khẩu: Tổng kim ngạch xuất khẩu của tỉnh trong tám tháng đầu năm 2021, ước đạt 2,3 tỷ USD, tăng 19,68% so với cùng kỳ và đạt 70,78% so với Kế hoạch năm *(theo số liệu của Tổng Cục hải quan, 07 tháng đầu năm 2021, kim ngạch xuất khẩu của tỉnh Tiền Giang đạt được 2,19 tỷ USD, tăng 23,52% so với cùng kỳ, đạt 67,56% kế hoạch năm 2021)*; trong đó, xuất khẩu qua thị trường Trung Quốc tám tháng đầu năm ước đạt 138 triệu USD, giảm 25,16% so với cùng kỳ và chiếm 7,14% so với tổng kim ngạch xuất khẩu của

tỉnh. Xuất chủ yếu các mặt hàng như: thủy sản đạt 28,53 triệu USD, giảm 25,79%; gạo đạt 20,90 triệu USD, giảm 1,20%; may mặc đạt 16,20 triệu USD, giảm 5,77%; ống đồng đạt 17,20 triệu USD, giảm 20,44%; hàng rau quả đạt 545,4 ngàn USD; riêng mặt hàng giày đạt 27,81 triệu USD, tăng 46,80%... so với cùng kỳ.

- Về xuất khẩu hàng rau qủa: tám tháng đầu năm 2021, ước đạt 7.263 tấn với kim ngạch đạt 16,92 triệu USD, giảm 4,9% về sản lượng nhưng tăng 4,15% về trị giá so với cùng kỳ. Thị trường xuất khẩu chủ yếu là EU (Hà Lan, Đức, Pháp...) chiếm 43,19%; Hàn Quốc chiếm 15,43%; Nhật Bản chiếm 14,95%, Hoa Kỳ chiếm 7,65%; Trung Quốc chiếm 2,14%... trong tổng kim ngạch xuất khẩu hàng rau quả của tỉnh.

Xuất khẩu trái cây sang thị trường Trung Quốc: Theo các doanh nghiệp thu mua trái cây trên địa bàn tỉnh, hiện thanh long, mít, sầu riêng, xoài... chủ yếu xuất khẩu tiểu ngạch sang thị trường Trung Quốc. Theo một số doanh nghiệp xuất khẩu thanh long và mít theo đường tiểu ngạch sang thị trường Trung Quốc cho biết, từ khi thực hiện Chỉ thị 16/CT-TTg trên địa bàn tỉnh đến nay, doanh nghiệp xuất khẩu qua đường tiểu ngạch khoảng 2.000 tấn thanh long/tháng và 600 tấn mít/tháng.

Đối với tiêu thụ ở thị trường nội địa:

Trước tình hình dịch bệnh phức tạp, việc tiêu thụ hầu hết các sản phẩm trái cây đều bị ảnh hưởng, giá bán thấp (kể cả những loại trái cây có sản lượng thu hoạch ít), nhất là trên thanh long, khóm, chanh… Riêng đối với mít, thị trường tiêu thụ có thuận lợi hơn những loại trái cây khác, giá bán tương đối khá nhưng vẫn thấp hơn so với cùng kỳ. Hiện tại, không xảy ra tình trạng tồn đọng sản phẩm nông sản trong dân. Giá một số nông sản giảm mạnh như sau:

- Thanh long ruột đỏ: 4.000 - 7.000 đồng/kg, thấp hơn 5.000 đồng/kg so với cùng kỳ.

- Mít: giá bán từ 23.000 - 33.000 đồng/kg, thấp hơn 2.000 đồng/kg so với cùng kỳ.

- Khóm: từ 2.500 - 3.000 đồng/kg, thấp hơn 5.000 đồng/kg so với cùng kỳ.

- Sầu riêng: từ 25.000-30.000 đồng/kg, thấp hơn 10.000 đồng/kg so với cùng kỳ.

- Mãng cầu xiêm: từ 8.000 - 9.000 đồng/kg, thấp hơn 3.000 đồng/kg so với cùng kỳ.

- Chanh: mặc dù đã tăng 500 đồng/kg so với tháng trước nhưng giá bán chanh hiện nay vẫn rất thấp, chỉ từ 1.500-3.000 đồng/kg.

- Bưởi da xanh: từ 20.000-25.000 đồng/kg, thấp hơn từ 10.000 đồng/kg so với cùng kỳ.

Trong thời gian qua, Ủy ban nhân dân tỉnh đã chỉ đạo Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Sở Công Thương thường xuyên nắm tình thu hoạch, tiêu thụ nông sản để kịp thời giới thiệu kết nối tiêu thụ với các doanh nghiệp lớn trong và ngoài tỉnh (đặc biệt là TPHCM) để tiêu thụ các mặt nông sản của tỉnh thông qua các doanh nghiệp, HTX trên địa bàn để cung cấp bằng đường thủy, đường bộ tiêu thụ được 94,2 tấn rau, củ, quả các loại.

Tỉnh đã tổ chức tặng 02 đợt với hơn 100 tấn nông sản (gạo, các loại rau củ, quả) của tỉnh với tổng kinh phí hơn 1,3 tỷ đồng từ ngân sách tỉnh. Ngoài ra, các địa phương trên địa bàn tỉnh cũng đã sử dụng nguồn kinh phí của huyện và nguồn vận động đã mua rau củ quả gởi tặng các cơ quan, đơn vị của TP HCM và các tỉnh thành phố với tổng kinh phí hơn 7 tỷ đồng.

Bên cạnh đó, tỉnh đã phối hợp với Tổ công tác 970 kết nối các Hợp tác xã cung cấp combo rau, củ, quả và các sản phẩm chăn nuôi, thủy sản cho TP.Hồ Chí Minh, Bình Dương, Đồng Nai. Đến thời điểm hiện này, đã kết nối 03 HTX cung cấp 20.090 combo; giá trị mỗi combo từ 80.000 - 250.000 đồng.

2. Về Vận chuyển, lưu thông nông sản trong bối cảnh tuân thủ các quy định về phòng chống dịch bệnh Covid-19

Để thực hiện thành công mục tiêu kép, đồng thời góp phần thúc đẩy sản xuất đáp ứng nhu cầu thực phẩm cho người tiêu dùng trong nước và xuất khẩu nông sản. Tỉnh đã ban hành nhiều văn bản hướng dẫn điều hành hoạt động vận tải gắn với công tác phòng chống dịch; trong đó, chỉ đạo các sở, ngành, địa phương của thống nhất nội dung kiểm tra và quy trình kiểm tra tại các chốt kiểm soát dịch (cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã) một cách linh hoạt tạo điều kiện thuận lợi cho vận tải, lưu thông hàng hóa; nhất là hàng hóa vận chuyển xuất khẩu, tiêu thụ nội địa.

Tỉnh đã hỗ trợ và đăng ký các xe vận chuyển hàng nông sản, hàng xuất khẩu gửi Sở Công Thương thành phố Hồ Chí Minh để xem xét tổ chức giao thông tạm thời cho một số phương tiện lưu thông trong thời gian thành phố Hồ Chí Minh thực hiện giãn cách xã hội (đến nay, đã hỗ trợ khoảng 180 xe vận chuyển hàng nông sản, hàng xuất khẩu được cấp Thẻ nhận diện phương tiện (mã QR)).

Với lợi thế của tỉnh có hệ thống đường thủy kết nối thuận lợi với thành phố Hồ Chí Minh, tỉnh đã phối hợp với Ủy ban nhân dân thành phố Hồ Chí Minh tạo "Luồng xanh" đường thủy để vận chuyển hàng hóa thiết yếu phục vụ cho người dân thành phố gặp khó khăn trong thời gian giãn cách xã hội. Đến nay, luồng xanh đường thủy này đã thực hiện được 04 đợt, 07 lượt phương tiện vận chuyển chủ yếu là hàng nông sản bằng tàu Cao tốc.

Kính thưa quý đại biểu,

Mặc dù tỉnh đã nỗ lực thực hiện nhiều giải pháp nhằm đẩy mạnh tiêu thụ nông sản, tuy nhiên, do ảnh hưởng của dịch bệnh, sức mua tại các thị trường giảm mạnh, nhất là thị trường tiêu thụ lớn như Thành phố Hồ Chí Minh nên việc tiêu thụ nông sản của tỉnh vẫn còn khó khăn, sản lượng tiêu thụ giảm mạnh, giá cả nhiều loại nông sản giảm mạnh như thanh long, nhãn, chanh,…

Do Thành phố Hồ Chí Minh thực hiện quyết liệt, siết chặt hơn trong công tác phòng, chống dịch, việc tiêu thụ nông sản của một số đơn vị kinh doanh hàng nông sản có thị trường ở Thành phố Hồ Chí Minh gặp khó khăn. Hầu hết các đơn vị này đều giảm sản lượng 30-40% so với trước khi TPHCM siết chặt các biện pháp phòng, chống dịch.

Thị trường xuất khẩu thiếu ổn định, xuất khẩu nông sản của tỉnh chủ yếu lệ thuộc vào thị trường Trung Quốc nhưng qua đường tiểu ngạch nên giá trị thấp. Trước diễn biến dịch Covid-19 đang diễn ra phức tạp trong nước, phía Trung Quốc thường xuyên có thông báo tạm dừng thông quan hàng hóa xuất nhập khẩu tại cửa khẩu đã làm ảnh hưởng việc vận chuyển hàng xuất khẩu qua thị trường này.

Xuất khẩu một số mặt hàng trái cây của tỉnh gặp khó khăn như: sản phẩm xuất khẩu phải được cấp mã số vùng trồng và cấp mã số cơ sở đóng gói. Đặc biệt, trên địa bàn tỉnh hiện nay thiếu kho bảo quản nông sản và nhà máy sơ chế

đối với một số loại trái cây thu hoạch vào mùa thuận, thời vụ với sản lượng thu hoạch rất lớn như thanh long, mít, khóm, Xoài...

Chi phí vận chuyển (dịch vụ logistics) tăng cao, vấn đề thiếu container rỗng, tình hình giải phóng hàng ở các nước nhập khẩu (đặc biệt là China) chậm làm ảnh hưởng đến kế hoạch nhập hàng của khách, một số nước dịch tăng mạnh nên họ tạm ngưng nhập hàng (đặc biệt là thị trường Ấn Độ). Chi phí kho bãi ở cảng tăng.

Ngoài khó khăn về thị trường tiêu thụ, ngành chăn nuôi và trồng trọt đang gặp khó về giá cả đầu vào, hiện nay giá phân bón, thuốc bảo vệ thực vật tăng cao; hạt giống khan hiếm nên người dân chưa tổ chức gieo trồng trở lại sau khi thu hoạch rau, củ; điều này có thể dẫn đến hậu quả sau khi dịch bệnh được kiểm soát sẽ không có đủ lượng hàng cung ứng như trước.

Kính thưa quý đại biểu,

Trong thời gian tới, để mở rộng thị trường và thúc đẩy tiêu thụ sản phẩm nông sản của tỉnh trong tình hình dịch bệnh covid-19, tỉnh Tiền Giang tập trung triển khai thực hiện một số giải pháp trọng tâm sau:

- Tiếp tục theo dõi nắm bắt các khó khăn trong sản xuất, vận chuyển, tiêu thụ để chỉ đạo với các sở, ngành, Ủy ban nhân dân cấp huyện tháo gỡ khó khăn cho người dân, doanh nghiệp nhằm đảm bảo trong sản xuất và xuất khẩu.

- Phối hợp chặt chẽ với các đơn vị chức năng của Bộ Nông nghiệp và PTNT, Bộ Công Thương để kết nối, giới thiệu các doanh nghiệp đến Tiền Giang liên kết hợp đồng tiêu thụ, bảo quản hoặc chế biến nông sản, đặc biệt là các sản phẩm thu hoạch tập trung như: thanh long, khóm, ...;

- Phối hợp, đề nghị các tỉnh, thành phố bạn tạo điều kiện thuận lợi cho các xe vận chuyển nông sản theo luồng xanh để thuận lợi cho lưu thông, tiêu thụ nông sản.

- Khuyến khích doanh nghiệp rà soát, lựa chọn các thị trường thay thế có khả năng bổ sung cho sự sụt giảm kim ngạch xuất khẩu vào thị trường Trung Quốc do ảnh hưởng của Covid-19.

- Thường xuyên liên hệ và nắm bắt tình hình xuất khẩu nông sản tại các cửa khẩu như: Quảng Ninh, Lạng Sơn, Cao Bằng, Hà Giang để thông tin đến doanh

nghiệp về việc Trung Quốc tăng cường áp dụng các biện pháp quản lý tại cửa khẩu biên giới nhằm phòng, chống dịch Covid-19.

Nhân Hội nghị hôm nay, tỉnh Tiền Giang xin kiến nghị đến Chính phủ, Bộ Công Thương hỗ trợ một số nội dung để thúc đẩy tiêu thụ nông sản trong trong bối cảnh dịch COVID-19 và thời gian tới, như sau:

- Đẩy mạnh đầu tư phát triển hệ thống logistics trong lĩnh vực nông sản (từ sản xuất, sơ chế, chế biến và xuất khẩu) để hình thành các Trung tâm logistics nông sản tại các khu vực.

- Hỗ trợ mở rộng thị trường tiêu thụ nông sản của tỉnh, chỉ đạo cơ quan chuyên môn thuộc Bộ Công Thương, Bộ Nông nghiệp và PTNT giới thiệu các đầu mối thu mua nông sản quy mô lớn (ngoài Thành phố Hồ Chí Minh) để các đơn vị trên địa bàn tỉnh trao đổi, cung ứng tiêu thụ.

- Trong bối cảnh Thành phố Hồ Chí Minh đang siết chặt các biện pháp phòng, chống dịch, tuy nhiên, nhu cầu của người dân đối với mặt hàng nông sản nhất là rau, củ quả vẫn phải được đảm bảo duy trì nhằm tăng cường sức đề kháng, kính đề xuất Chính phủ chỉ đạo Thành phố Hồ Chí Minh có giải pháp hỗ trợ tỉnh tiêu thụ các nông sản.

- Chỉ đạo Bộ Công Thương, Bộ Nông nghiệp và PTNT có giải pháp điều hành kiểm soát giá phân bón, thuốc BVTV, cung ứng hạt giống để tạo điều kiện cho việc gieo trồng đảm bảo cung ứng cho thị trường.

Trên đây là ý kiến của tỉnh Tiền Giang phát biểu tại Hội nghị. Kính chúc toàn thể quý đại biểu mạnh khỏe, chúc Hội nghị thành công tốt đẹp.

Xin trân trọng cảm ơn!